

Landupplýsingar í skógræktarrannsóknum

Björn Traustason
Rannsóknastöð skógræktar, Mógilsá

Fagráðstefna skógræktar, Hörpu

23.-24. mars 2017

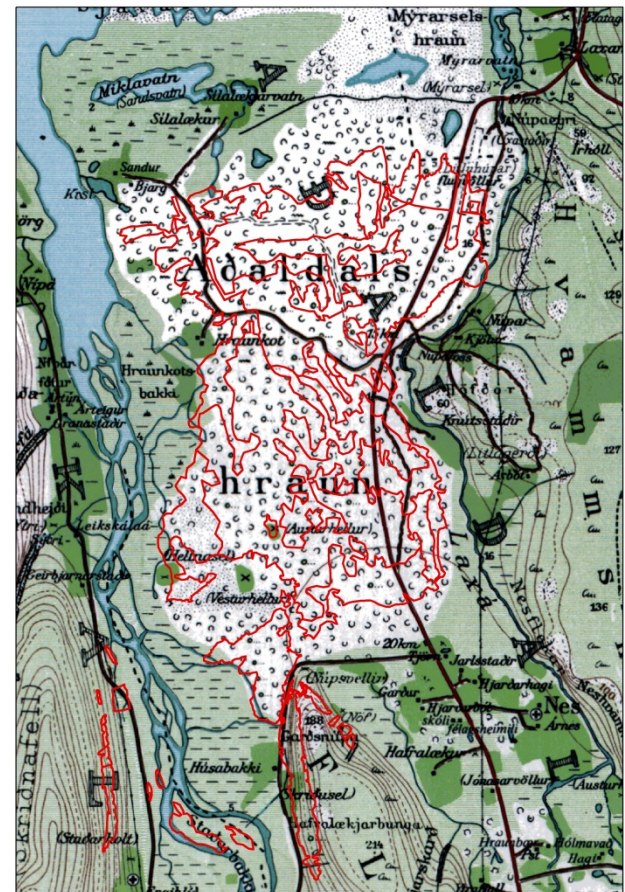
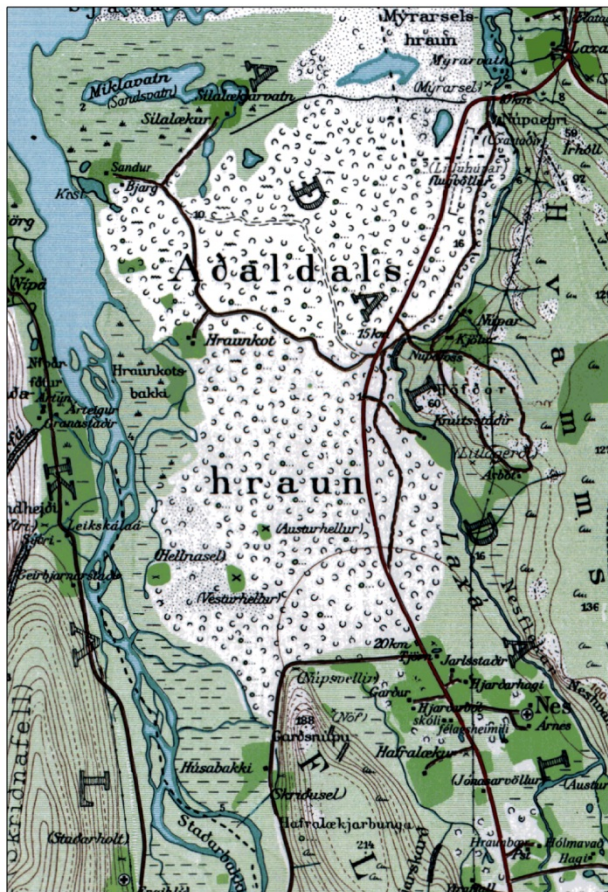
Hvað eru landupplýsingar?

- Landupplýsingar eru: Upplýsingar um land
- Það sem greinir landupplýsingar frá öðrum gögnum er tilvísun í staðsetningu
- Landupplýsingar eru notaðar til að lýsa ákveðnum veruleika
  - Landfræðileg staðsetning (flákar, línur, punktar)
  - Upplýsingar um fyrirbæri (eigindatöflur)
- Dæmi um landupplýsingar eru kort af skógum Íslands

Landupplýsingar yfir skóga á Íslandi

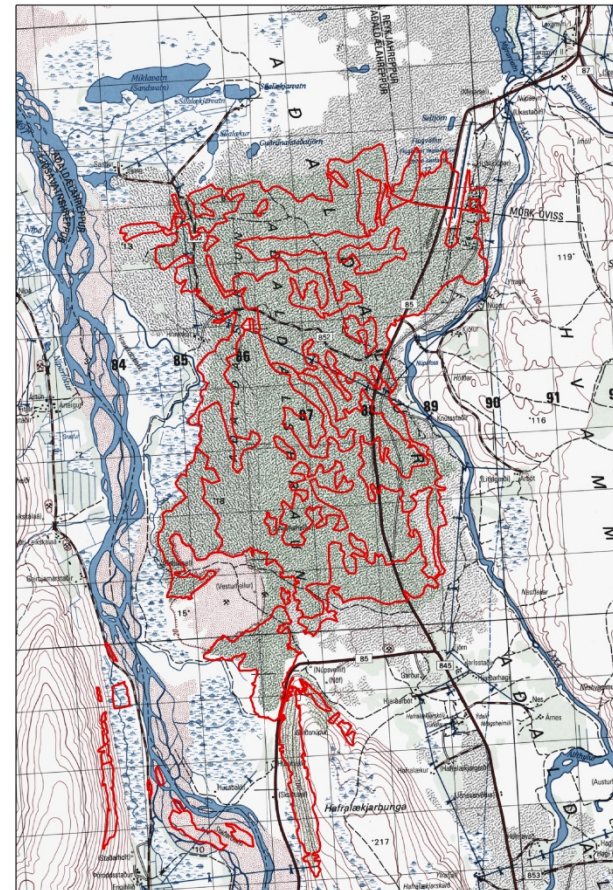
- Fyrstu kortin yfir skóga á Íslandi voru herforingjaráðskortin sem sýndu birkiþekju eins og hún var í byrjun 20. aldar. Ný birkiþekja frá 2014 er lögð ofan á kortið hægra megin.

Svo komu AMS og DMA kortin

- AMS (Army Map Service) og DMA (Defence Mapping Agency) kortin voru gerð af bandaríska hernum á árunum eftir stríð og eru grunnurinn að ISV50 vektorgagnagrunni LMÍ

Loftmyndir

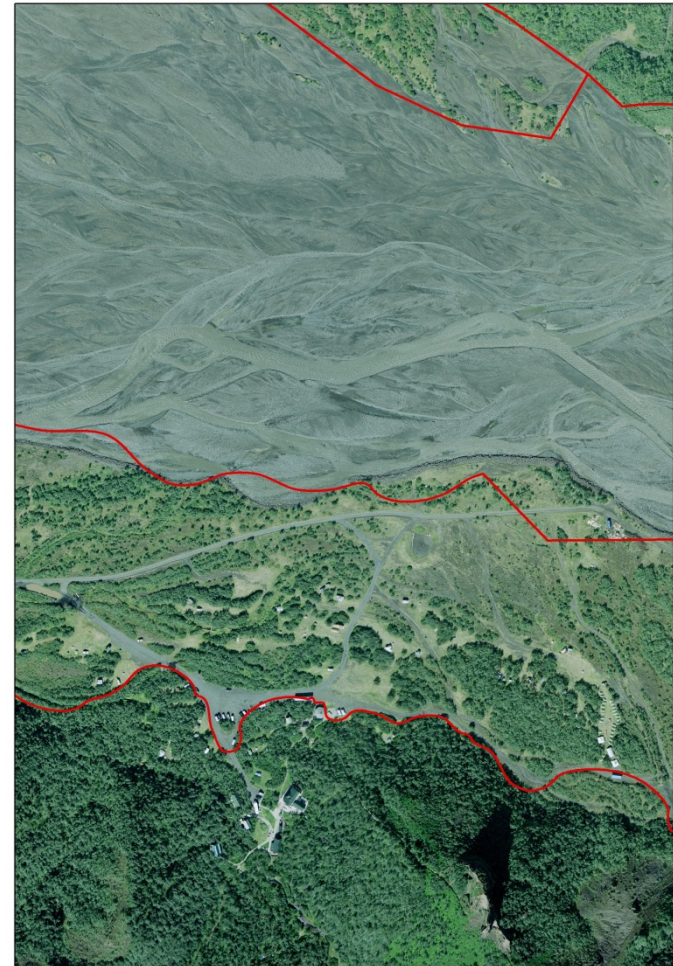
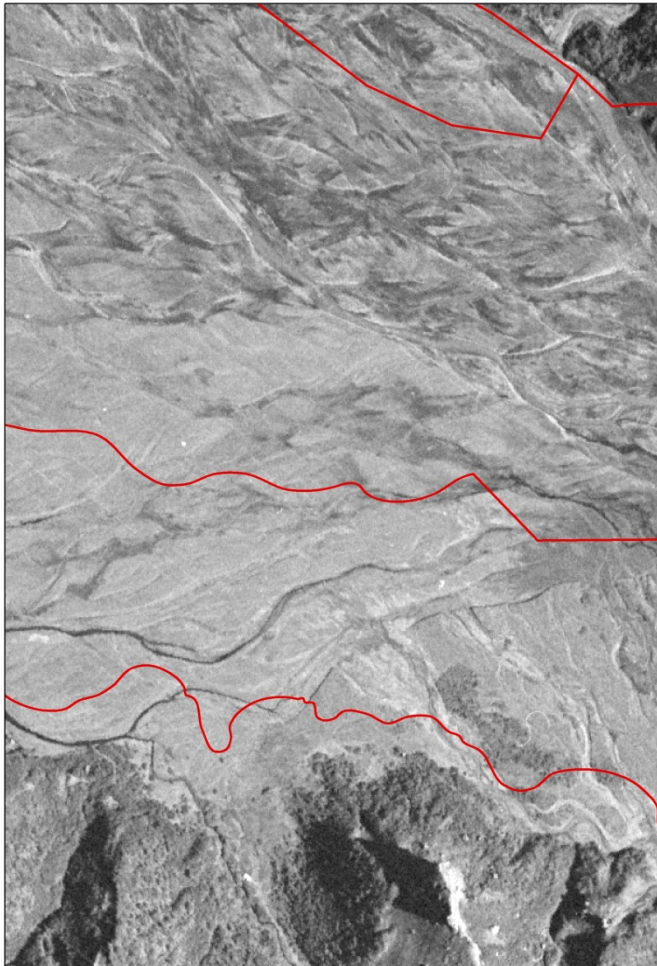
- Loftmyndir hafa verið teknar af Íslandi í marga áratugi. Á þeim má sjá þær miklu breytingar sem hafa orðið í skógrækt og annarri landnotkun síðustu áratuginna. Hér má sjá breytingar sem hafa orðið í Öskjuhlíð frá árinu 1977.

Loftmyndir

- Hér er annað dæmi frá Básum í Þórsmörk. Þar hafa orðið miklar breytingar frá þessari gömlu loftmynd frá árinu 1960.

Drónamyndir

- Notkun dróna hefur aukist í kortlagningu og til ýmissa landupplýsingagreininga upp á síðkastið
- Ör þróun er í þessari tækni sem kemur til með að nýtast skógræktargeiranum
  - Kortlagning skóglendis
  - Áætlanagerð nýrra skógræktarsvæða
  - Mat á hæð og kolefnisforða skóga
  - Fræðsla og kynning á skógum landsins

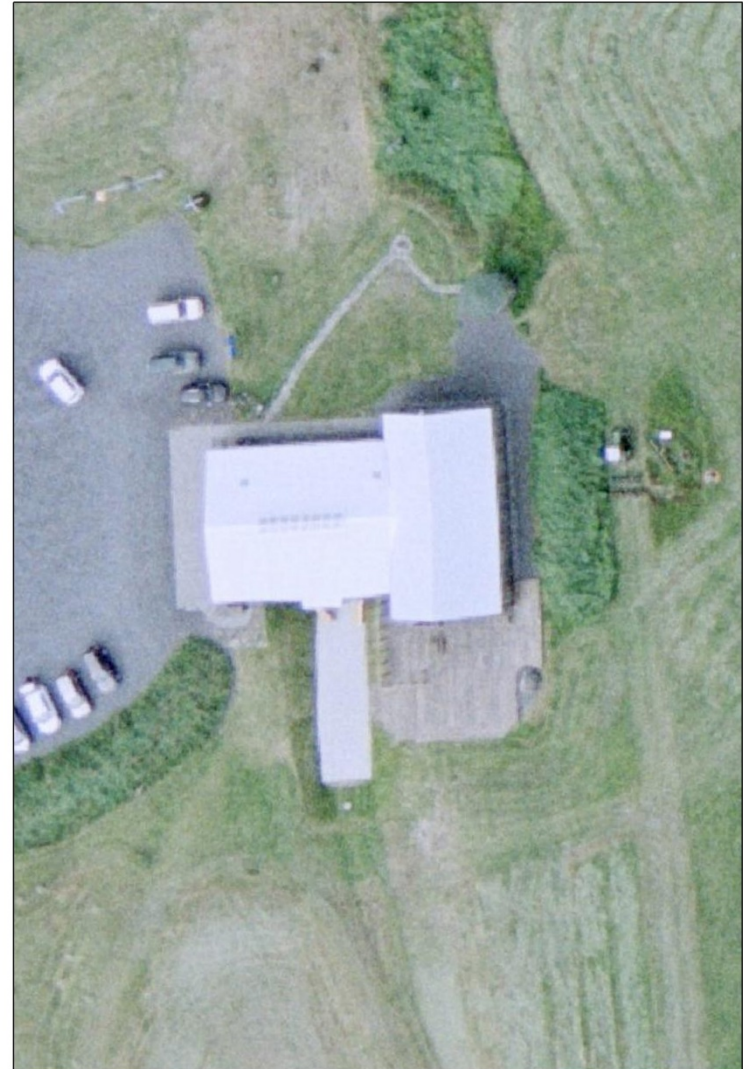

Mælikvarði 1:350
1cm á myndinni 3,5m

Drónamynd (5cm upplausn)

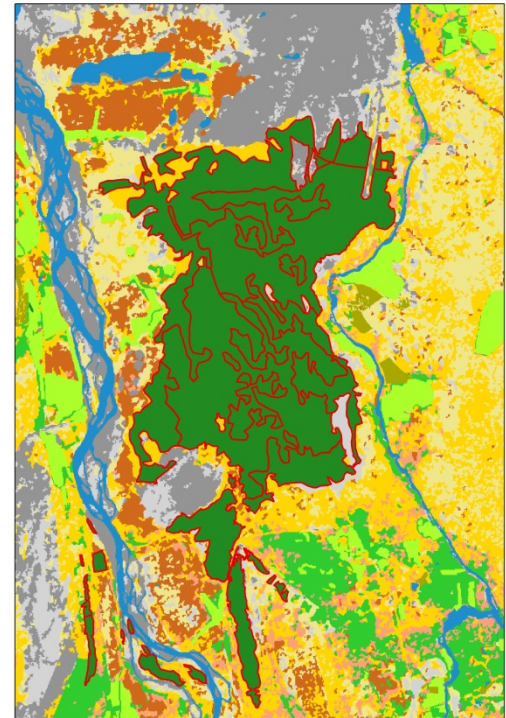
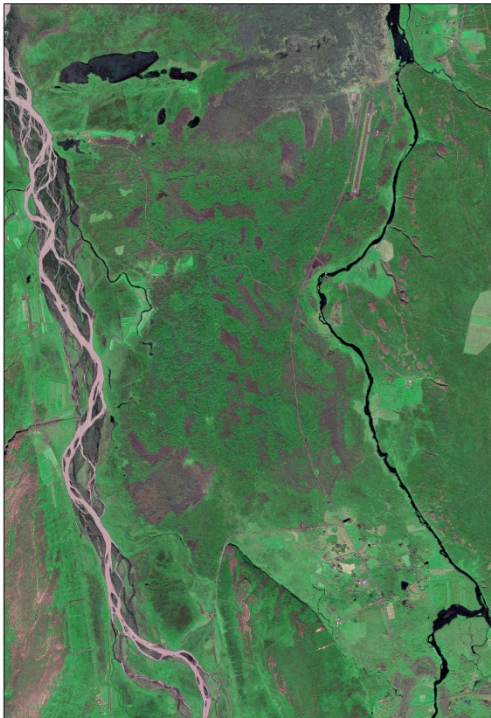
Loftmynd (50 cm upplausn)

Gervitunglamyndir

- Gervitunglamyndir bjóða upp á ýmsa möguleika til kortlagningar
  - Með fjölrása myndum er hægt að flokka landgerðir m.a. með innrauðu bandi sem gefur til kynna blaðgrænu gróðursins
  - Einnig má nota þær til að kortleggja sjónrænt
  - Gerðar hafa verið tilraunir til að greina skóglendi á Íslandi með fjarkönnun en ekki gengið sem skyldi hingað til

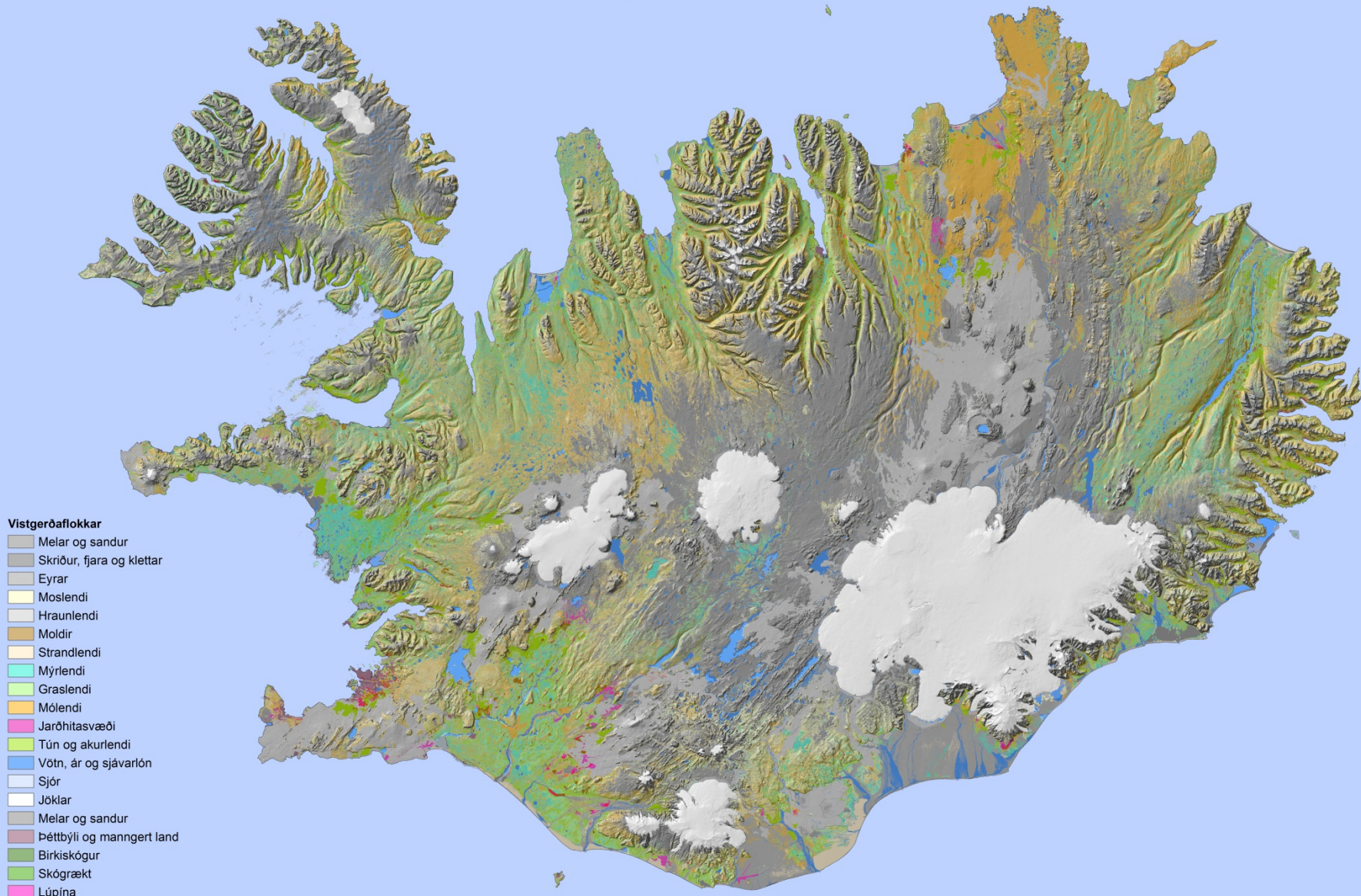
Vistgerðakort NÍ

- Í síðustu viku kynnti Náttúrufræðistofnun Íslands nýtt vistgerðakort af Íslandi
- Þetta kort samanstendur af 105 vistgerðum sem hver og ein einkennist af samsetningu ýmissa þátta, m.a. loftlagsþátta
- Kortið er unnið eftir gervitunglamyndum og er í 5 m upplausn
- Þetta gefur ýmsa möguleika í skógræktarrannsóknum sem verða skoðaðir nánar á næstunni

Vistgerðaflokkun NÍ

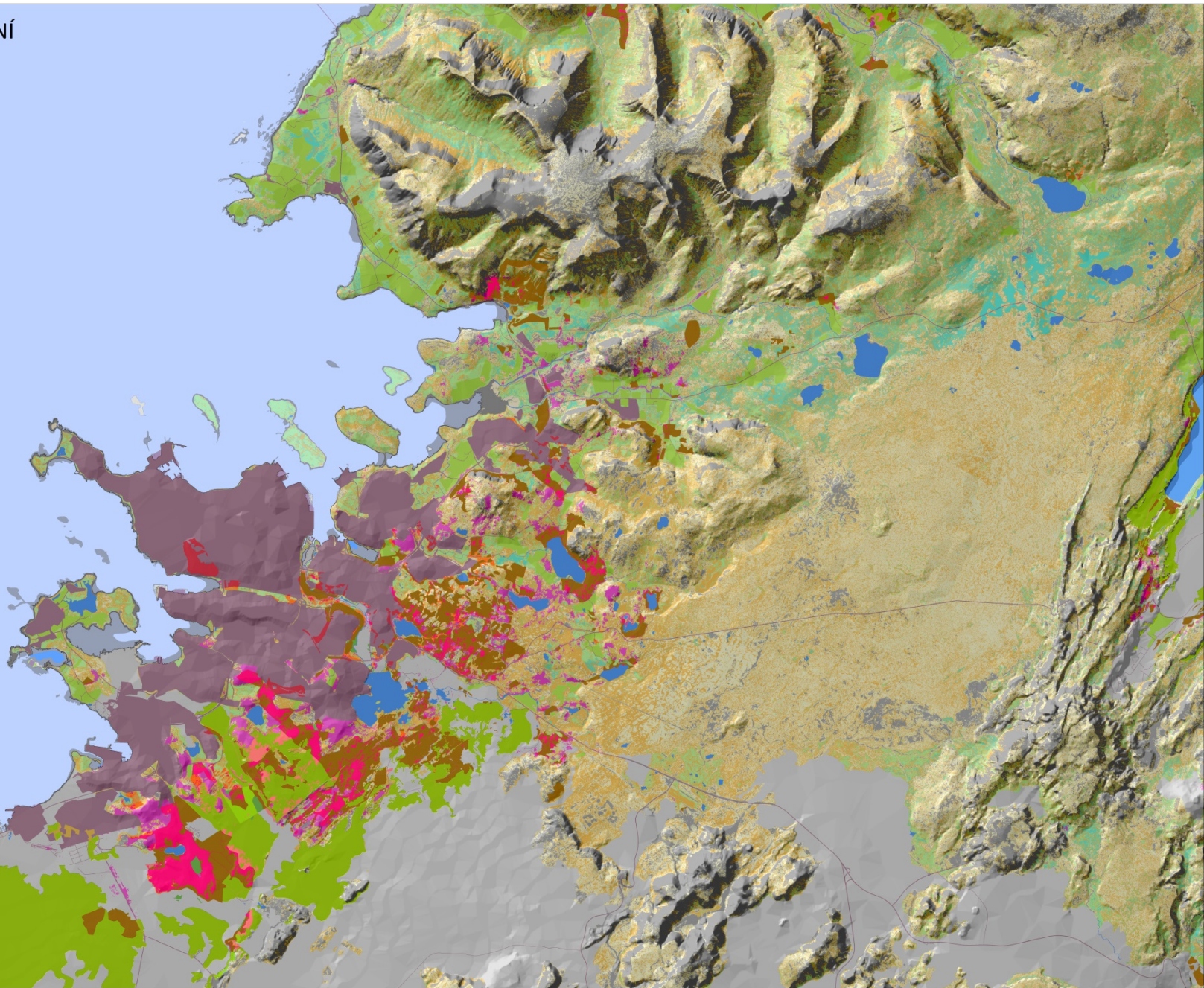
- Vistgerðaflokkar**
- Melar og sandur
  - Skriður, fjara og klettar
  - Eyrar
  - Moslendi
  - Hraunlendi
  - Moldir
  - Strandlendi
  - Mýrlendi
  - Graslendi
  - Mólandi
  - Jarðhitasvæði
  - Tún og akurlendi
  - Vötn, ár og sjávarlón
  - Sjór
  - Jöklar
  - Melar og sandur
  - Þéttbýli og manngert land
  - Birkiskógur
  - Skógrækt
  - Lúpína

Vistgerðaflokkun NÍ

Vistgerðaflokkar

- Melar og sandur
- Skriður, fjara og klettar
- Eyrar
- Moslendi
- Hraunlendi
- Moldir
- Strandlendi
- Mýrlendi
- Graslendi
- Mólendi
- Jarðhitasvæði
- Tún og akurlendi
- Vötn, ár og sjávarlón
- Sjór
- Jöklar
- Melar og sandur
- Þéttbýli og manngert land
- Birkiskógur
- Skógrækt
- Lúpína

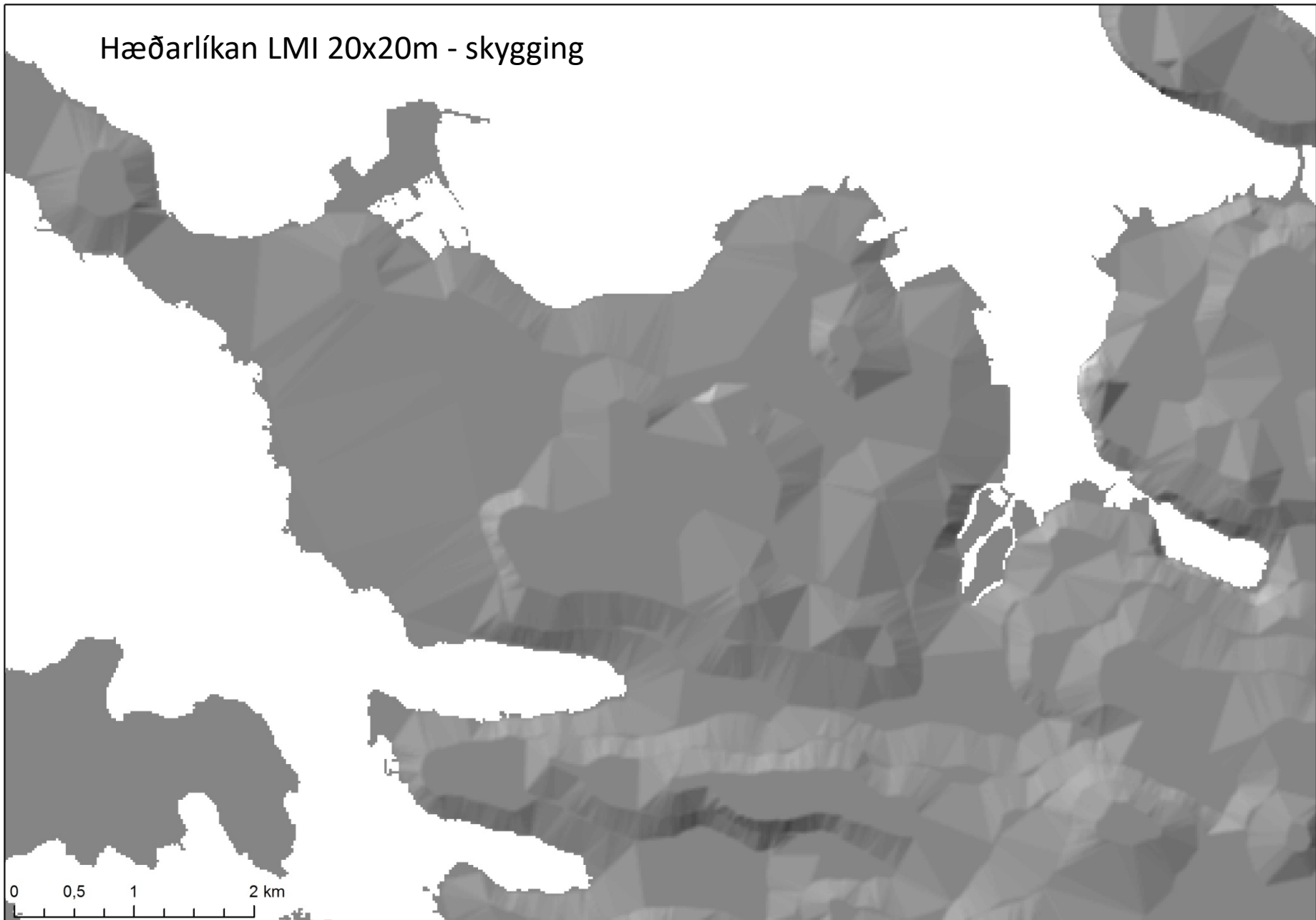
Hæðarlíkan af Íslandi

- Barack Obama tók forsetaákvörðun þess efnis að hæðarlíkan yrði gert af öllu norðurhveli jarðarinnar
- Ísland var valið sem prufusvæði og gengu gögn á milli NASA og starfsmanna Veðurstofunnar og Landmælinga Íslands í því skyni að leiðrétta villur í gögnunum
- Hæðarlíkanið er nú tilbúið og er afhent í tvenns konar útfærslum
  - 5m upplausn í fleti í einni þekju fyrir allt landið
  - 2m upplausn í fleti en þá hafa gögnin ekki verið sett saman í eina þekju

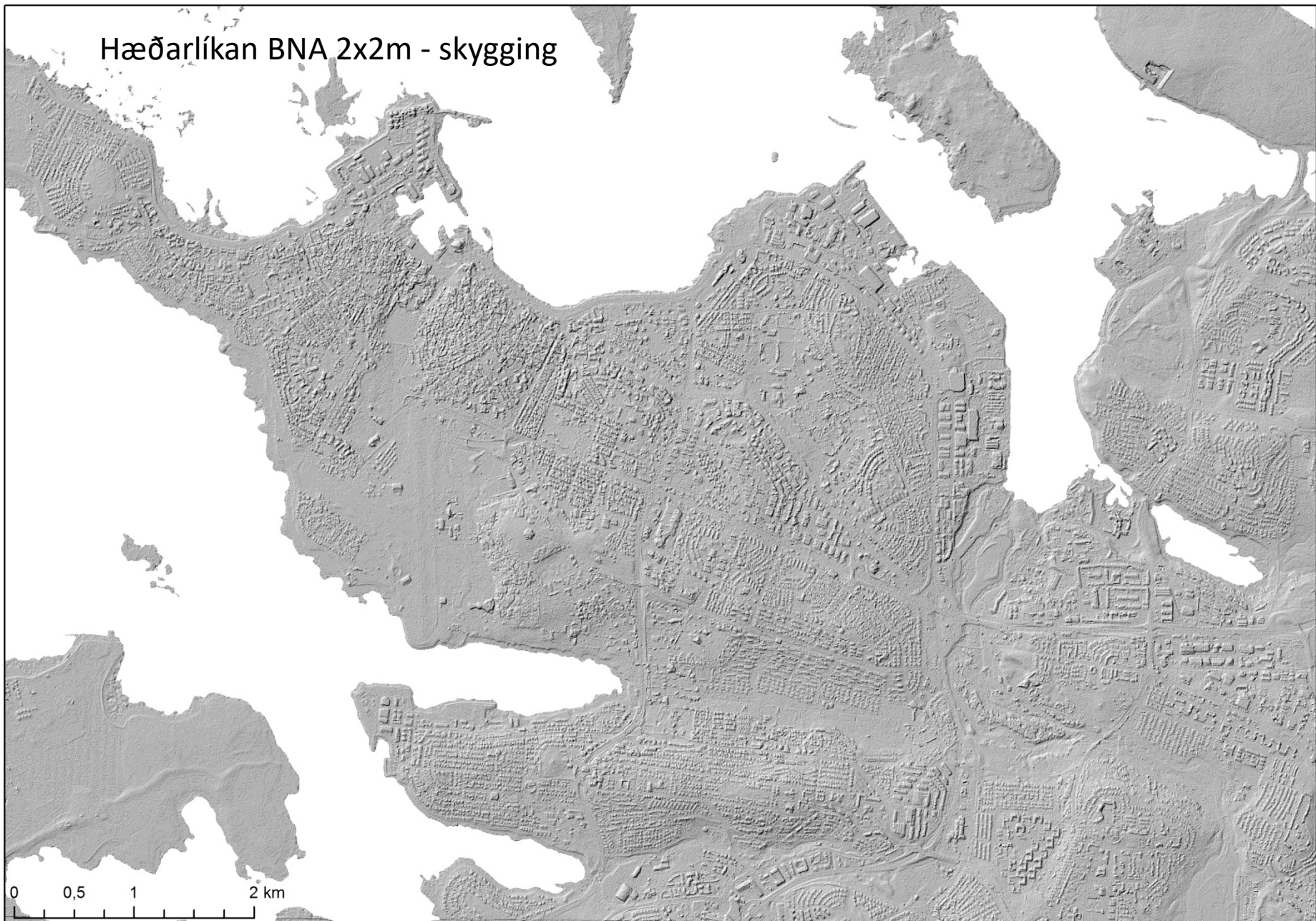

Hæðarlíkan LMI 20x20m - skygging

Hæðarlíkan BNA 2x2m - skygging

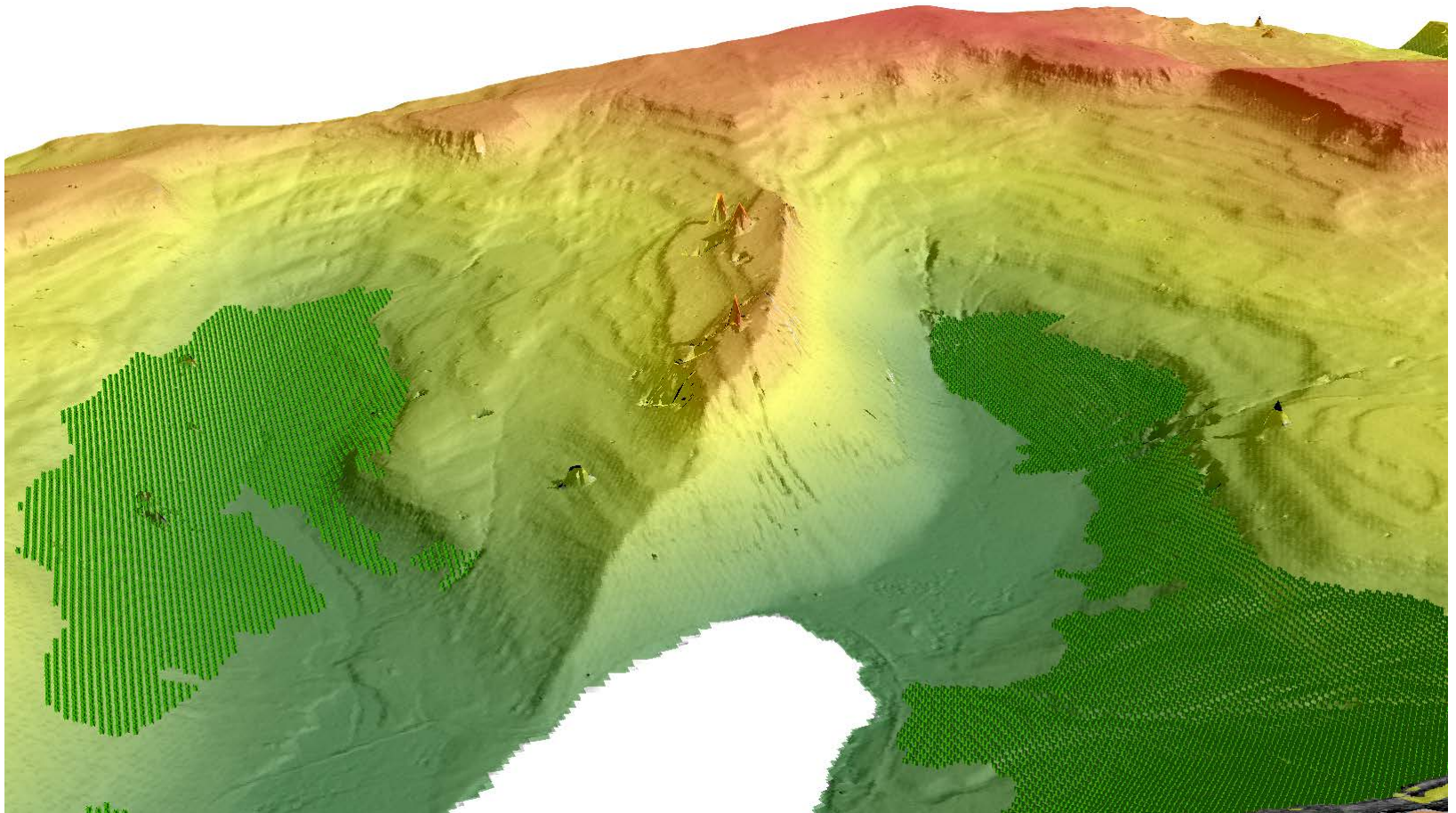

Miklir möguleikar í landfræðilegri vinnslu og greiningum

- Nákvæmt líkan yfir halla og hallastefnu
- Reikna út líkindi á frosthættu
- Finna góða útsýnisstaði
- Nákvæmt þrívíddarlíkan
- Flóðahættulíkan
- Staðfræðikort og örnefnakort
- Og margt fleira...

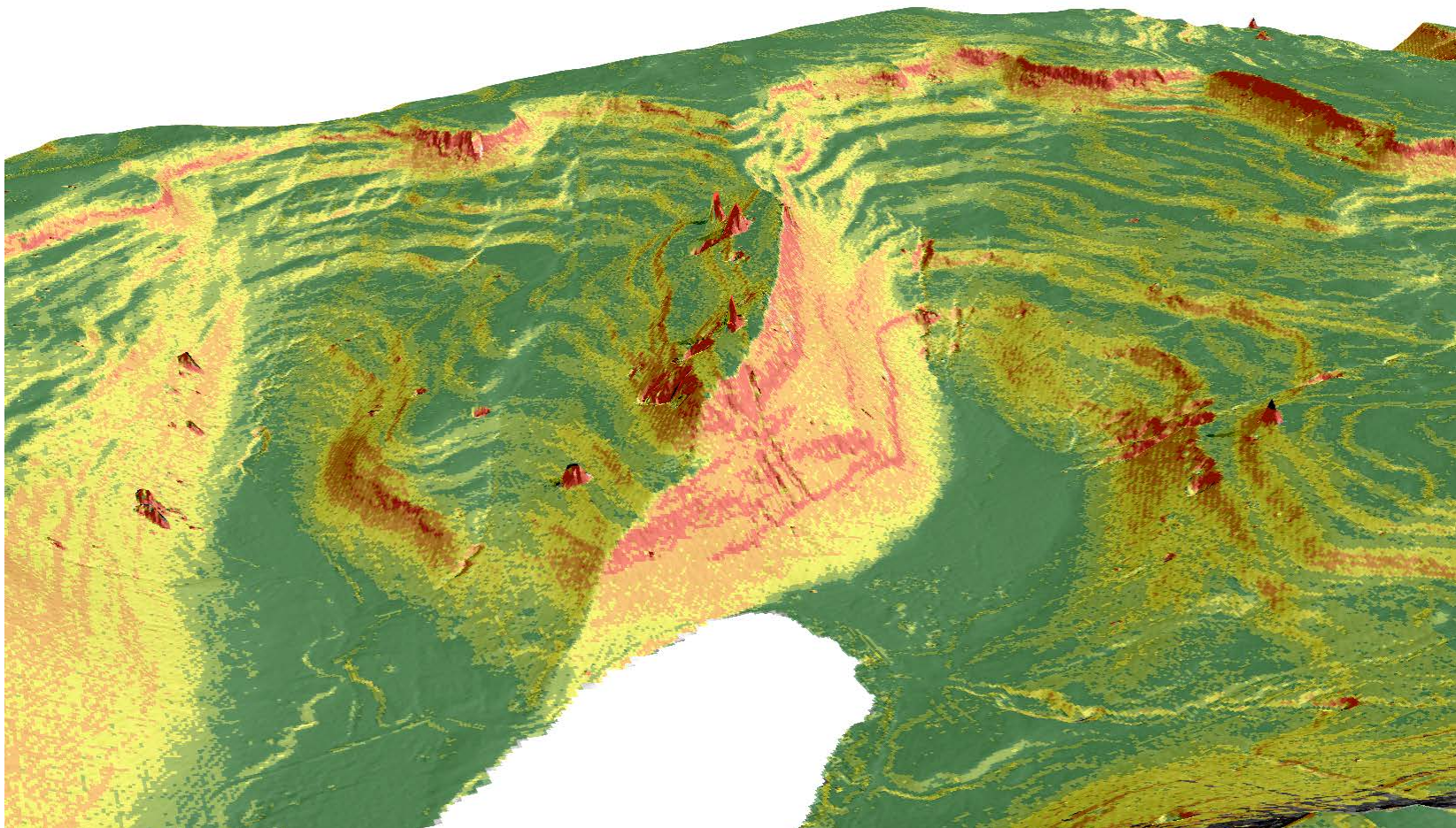

Hæðarlíkan og birkiþekjan

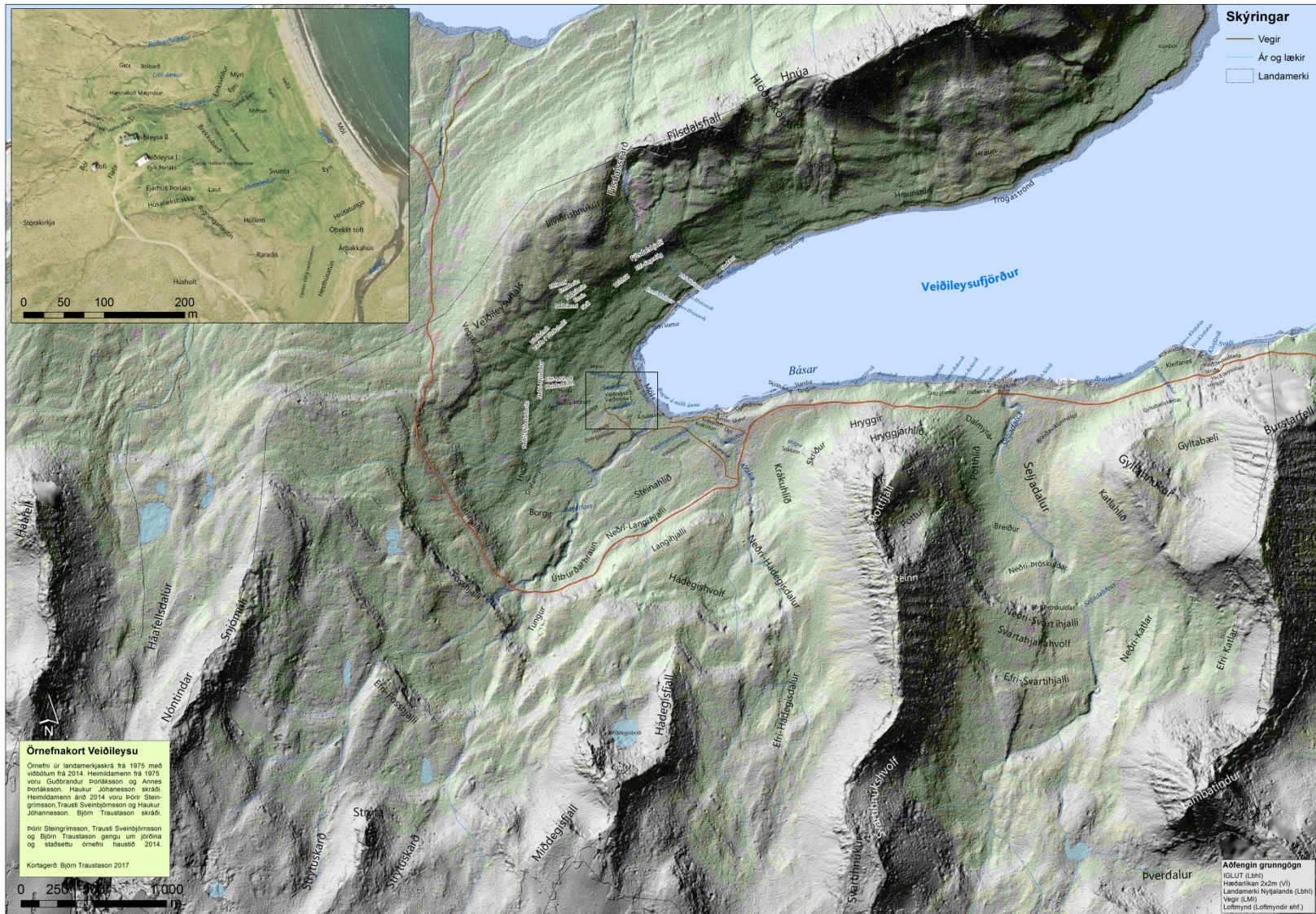

Hallalíkan

Staðfræði- og örnefnakort

Landupplýsingar koma víða við sögu í skógrækt

- Íslensk skógarúttekt
- Skógræktarskilyrði og hitafarslíkön
- Áætlanagerð
- Endurkortlagning skóglendis
- Eldvarnir
- Kortagerð
- Og margt fleira

Íslensk skógarúttekt

- Landupplýsingaþekja yfir ræktað skóglendi á Íslandi
  - Landfræðileg útbreiðsla og flatarmál ræktað skóglendis á Íslandi
  - Aldur og hæð skóglendis
  - Gróðursettar tegundir eftir reitum
  - Auk ýmissa annarra upplýsinga

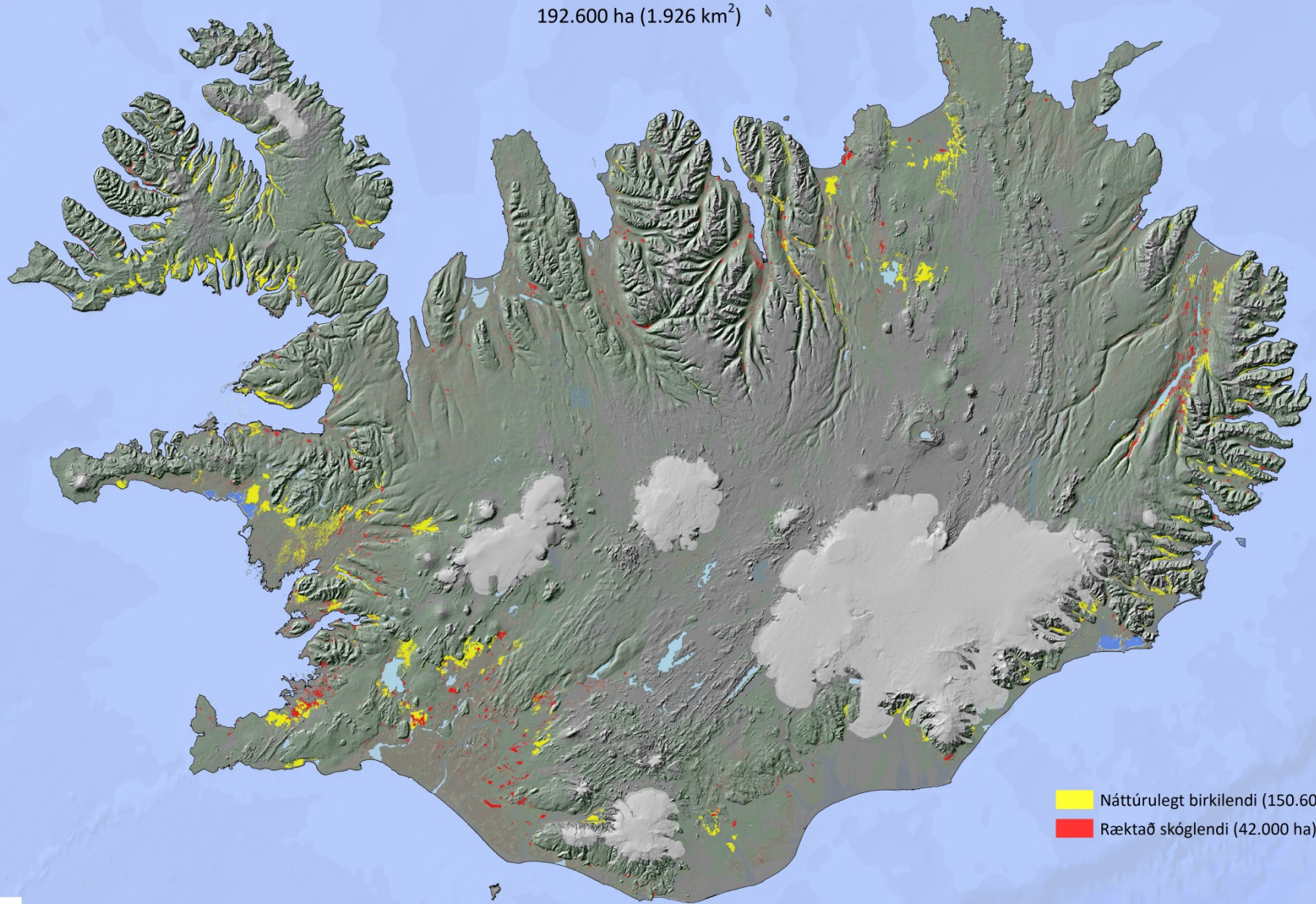
Íslensk skógarúttekt

- Landupplýsingaþekja fyrir náttúrulegt birki á Íslandi
  - Landfræðileg útbreiðsla og flatarmál náttúrulegs birkis á Íslandi
  - Birkikortlagning 2010-2014
  - Hæð, þekja og aldur skóglendis
  - Greint á milli núverandi hæðar og hæðar fullvaxta birkis

Skóglendi á Íslandi 2017

192.600 ha (1.926 km²)

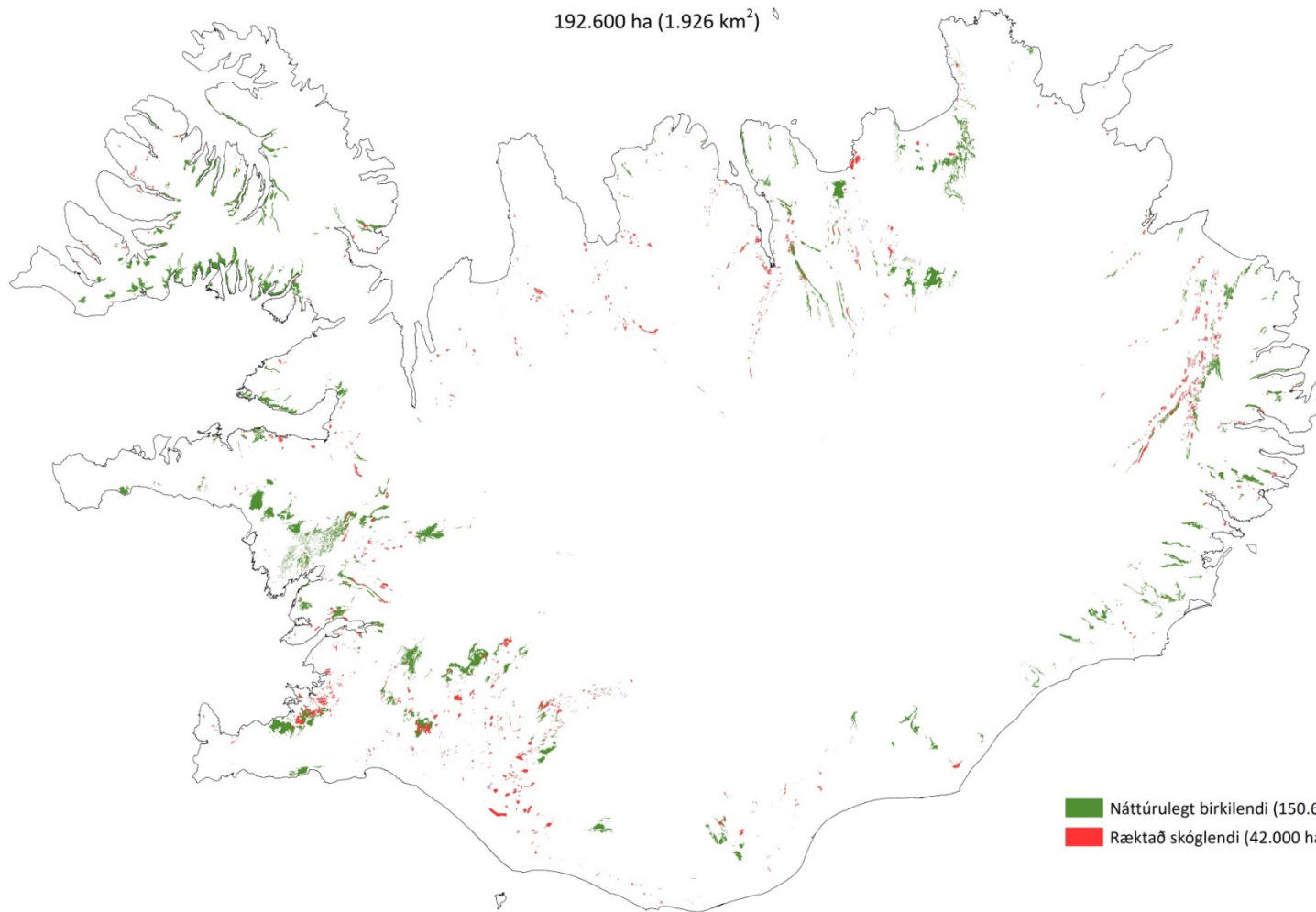
■ Náttúrulegt birkilendi (150.600 ha)
■ Ræktað skóglendi (42.000 ha)

Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttek

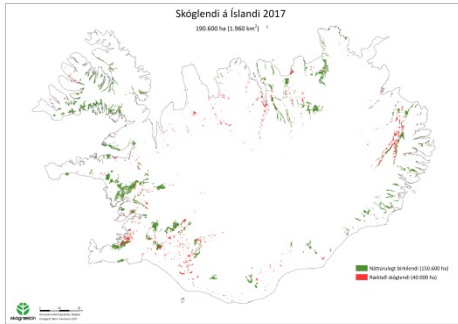
Skóglendi á Íslandi 2017

192.600 ha (1.926 km²)

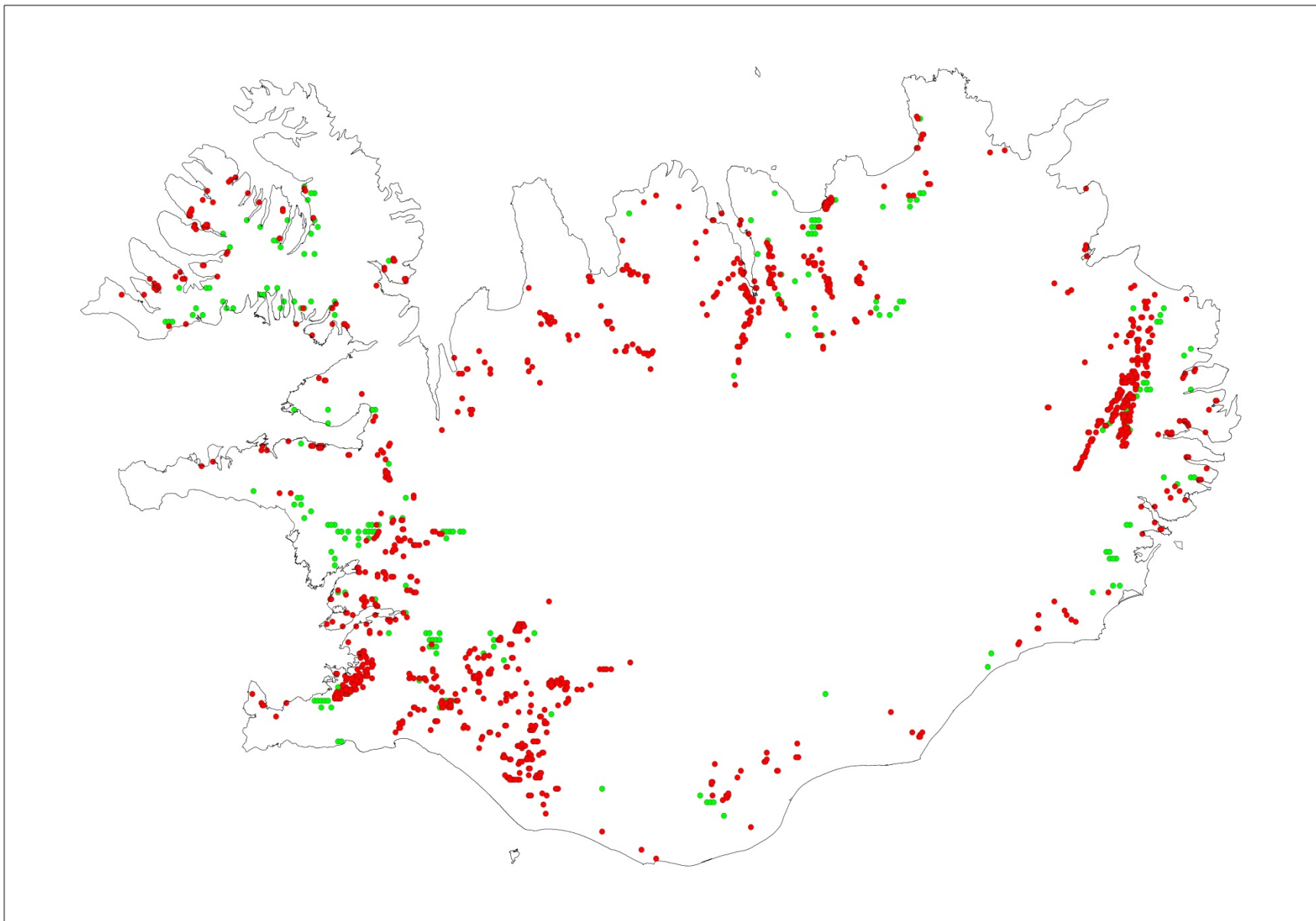
■ Náttúrulegt birkilendi (150.600 ha)
■ Ræktað skóglendi (42.000 ha)

Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttek

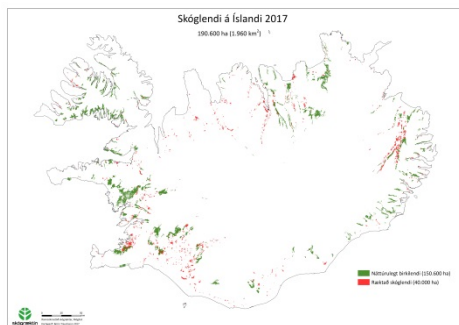

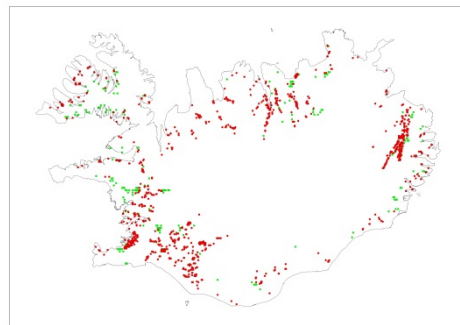
Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

+

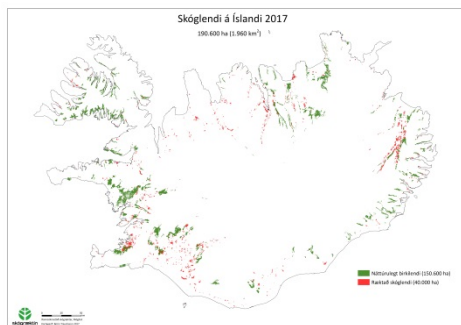

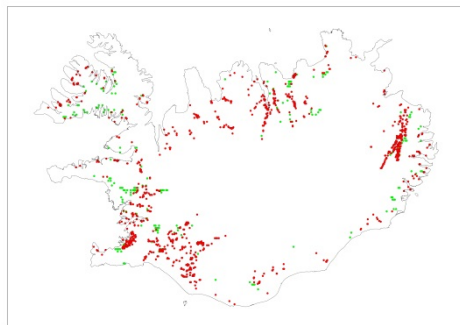
Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

+

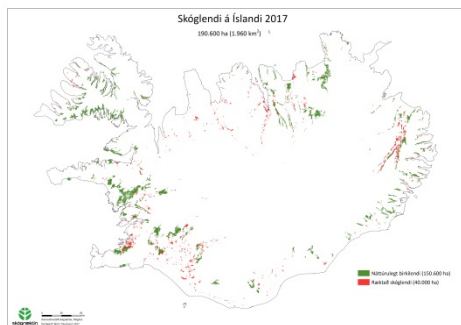

=

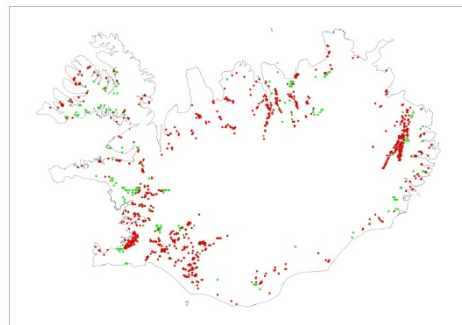

Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

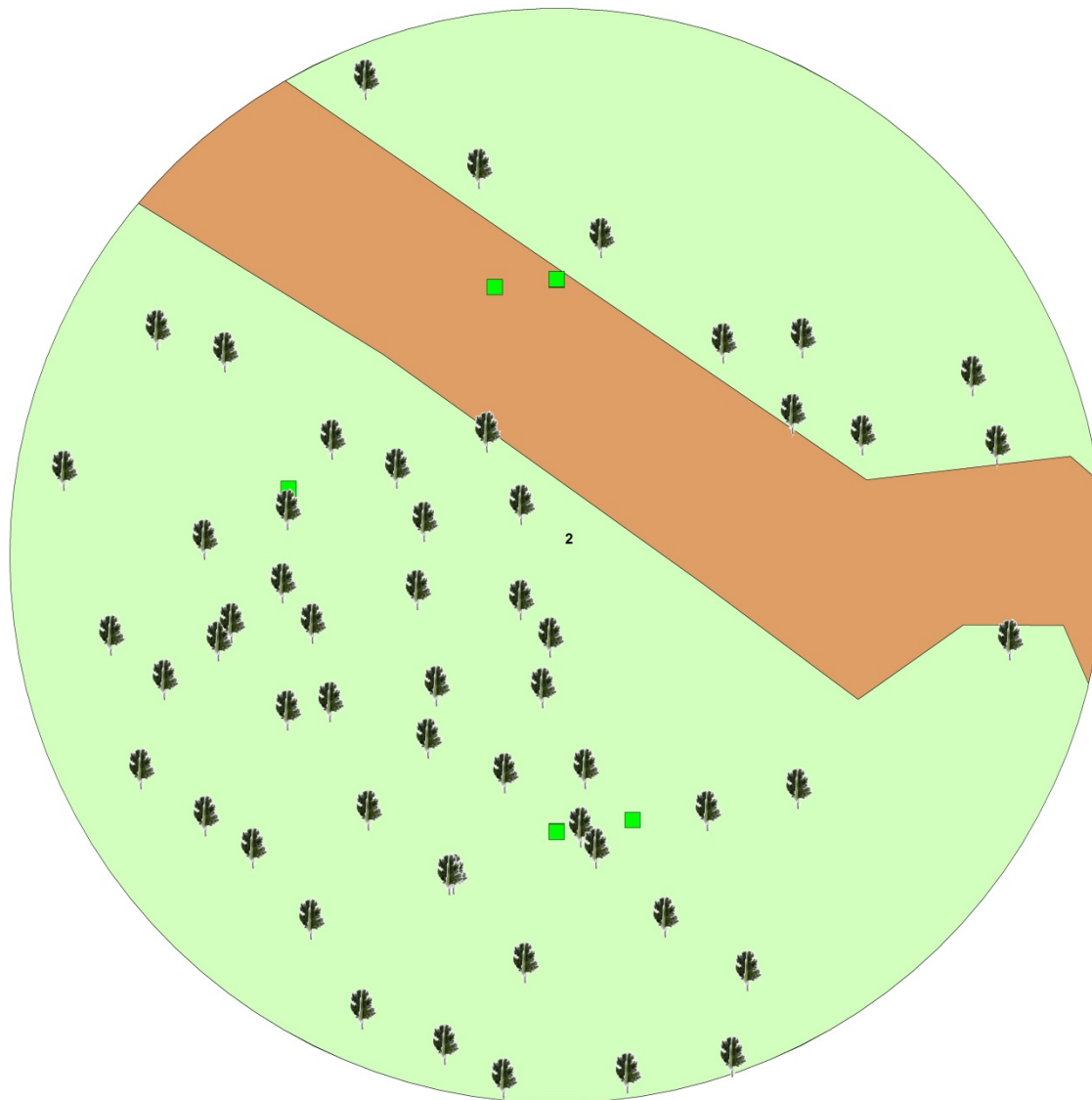
+

=

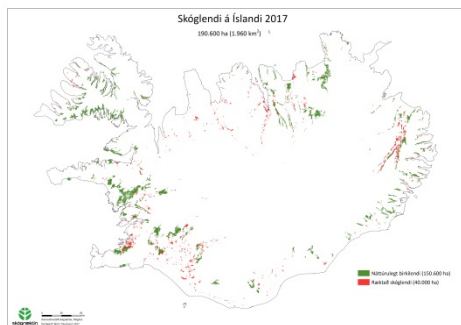

Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

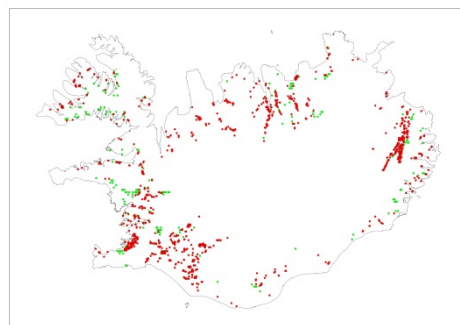

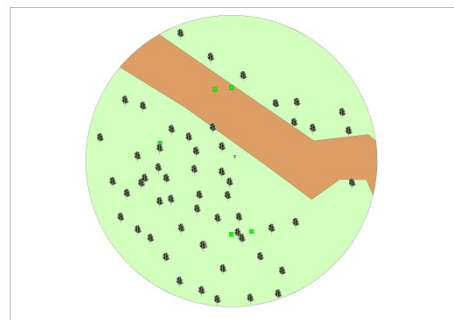
Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

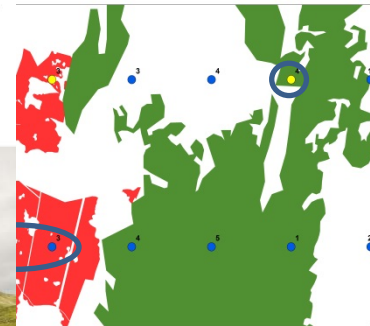
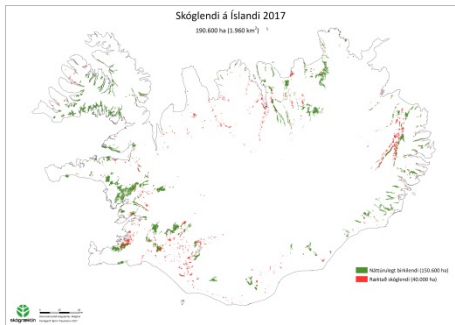
+

=

Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

NATIONAL INVENTORY REPORT

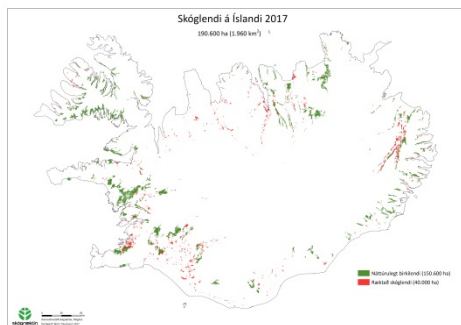
Emissions of Greenhouse Gases in Iceland from 1990 to 2014

Submitted under the United Nations Framework Convention on Climate Change and the Kyoto Protocol

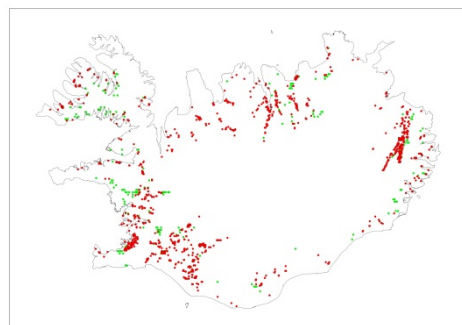
2016

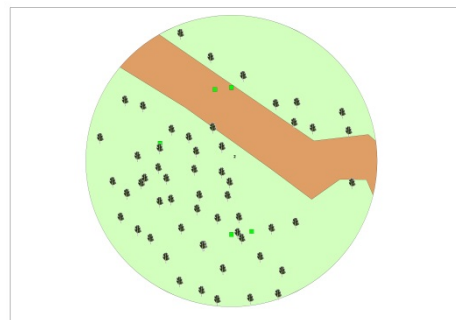
Notkun landupplýsinga í Íslenskri skógarúttekt

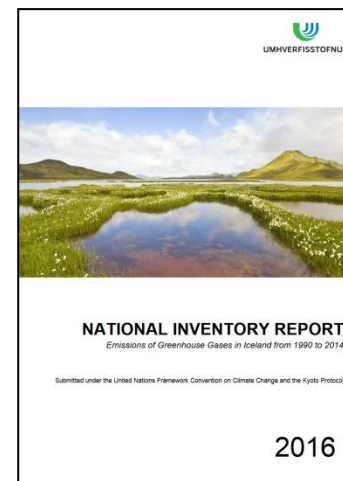
+

=

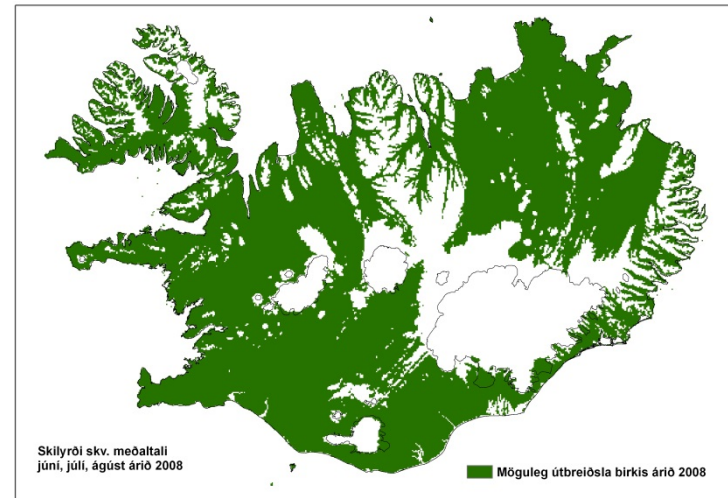
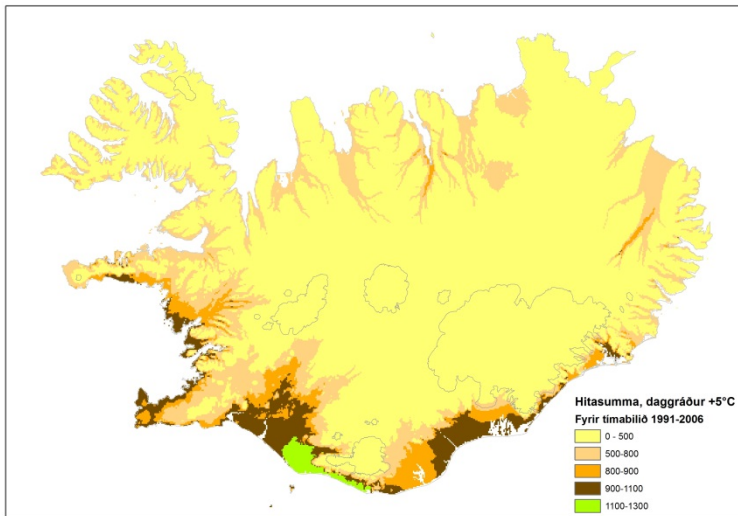
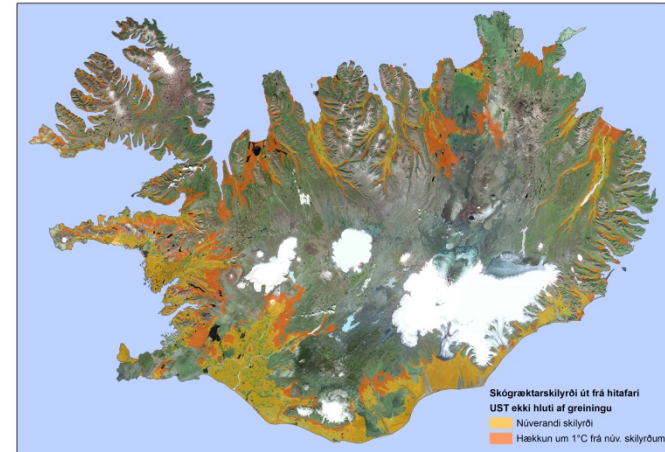
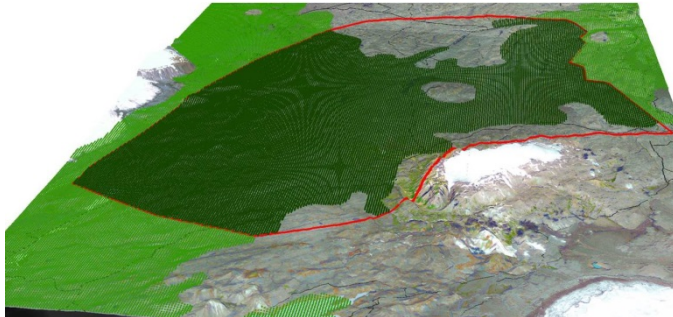
=

Skógræktarskilyrði og hitafarslíkön

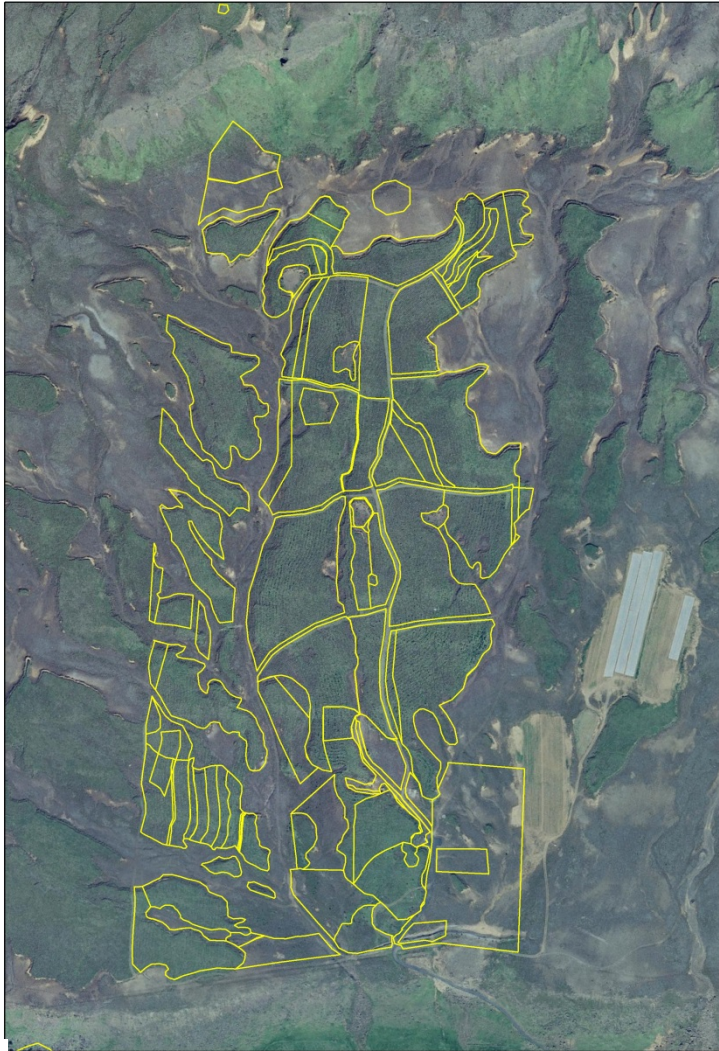
Birkimörk á Sprengisandi

Hlýnun sumarmeðalhita um 1°C

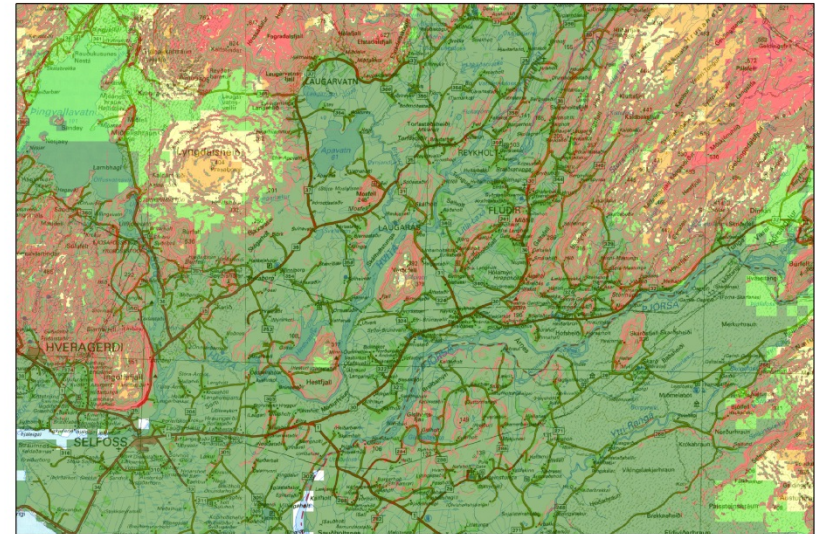
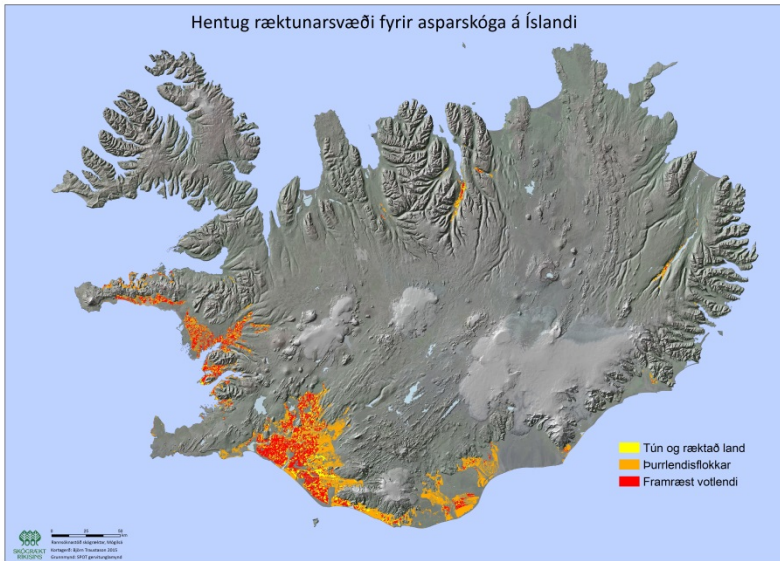
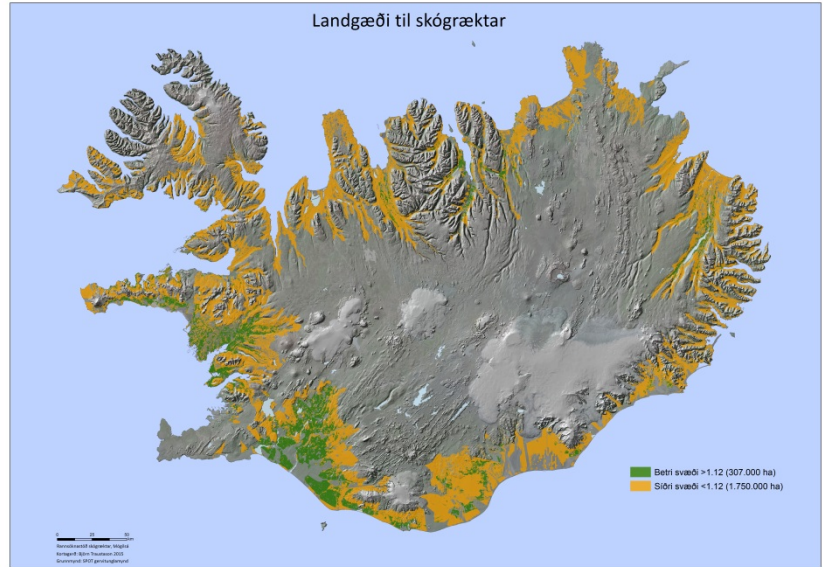
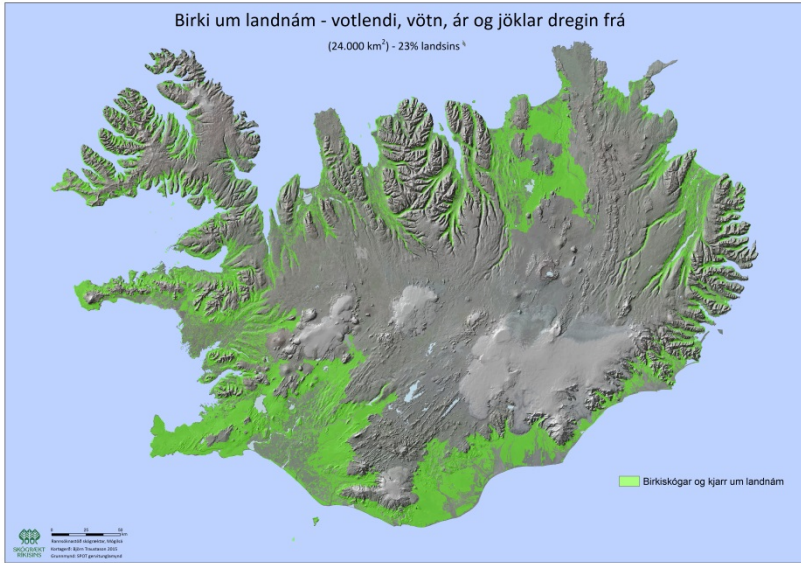

Áætlanagerð og endurkortlagning

Ýmis kortagerð

Frosthætta í ágúst með teknu tilliti til landslags með hitastigsaukningu 2°C

0 5 10 km
Kortagerð: Björn Traustason
Dags: 4.3.2011

Frosthætta í ágúst

■ Mjög lítil
■ Lítil
■ Nokkur
■ Mikil
■ Mjög mikil

Ýmis kort

Brunavarnaráætlun   Hvammur   Skorradal   Númer

Neyðarlínan s: 112

Landeigandi	
Jón Jónsson	Sími. 555 5656
Nágrenni 1	
Jón Jónsson	Sími. 555 5656
Nágrenni 2	
Jón Jónsson	Sími. 555 5656

Skýringar

Þyrluaðgengi

- Þyrlulendingarstaður
- Vatn fyrir þyrlu
- Dæla

Vatnsból og brunahani

- Örugg
- Möguleg. Aðgengi gott, vatnsforði ótryggur
- Möguleg. Aðgengi slæmt, vatnsforði tryggur

Flóttaleiðir

- Flóttaleið

Aðgengi

- Þjóðvegur
- Heimreið
- Skógarvegur
- Skógarslóði a
- Skógarslóði b
- Traktorsslóði

- Áættuð varnarlína

Eldhætta

- Mikill eldsmatur
- Brunahólf
- Skógarreitir

Gróðurfar

- Þurrlendi
- Vottlendi
- Ræktaður skógur
- Náttúrulegt birki
- Lítið gróið land

Source: Esri, DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, Aero, GeoMapping, AeroGRID, IGN, IGP, swisstopo, and the GIS User Community

Gert þann: Dags: 27.5.2016

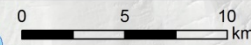
Mælikvarði: 1:20.000

Suðurlandsskógar
Austurvegi 3 Selfoss
Sími: 480 1822

Hlutfall skóglendis í Eyjafirði
neðan 400m hæðarlínu: 4,3%

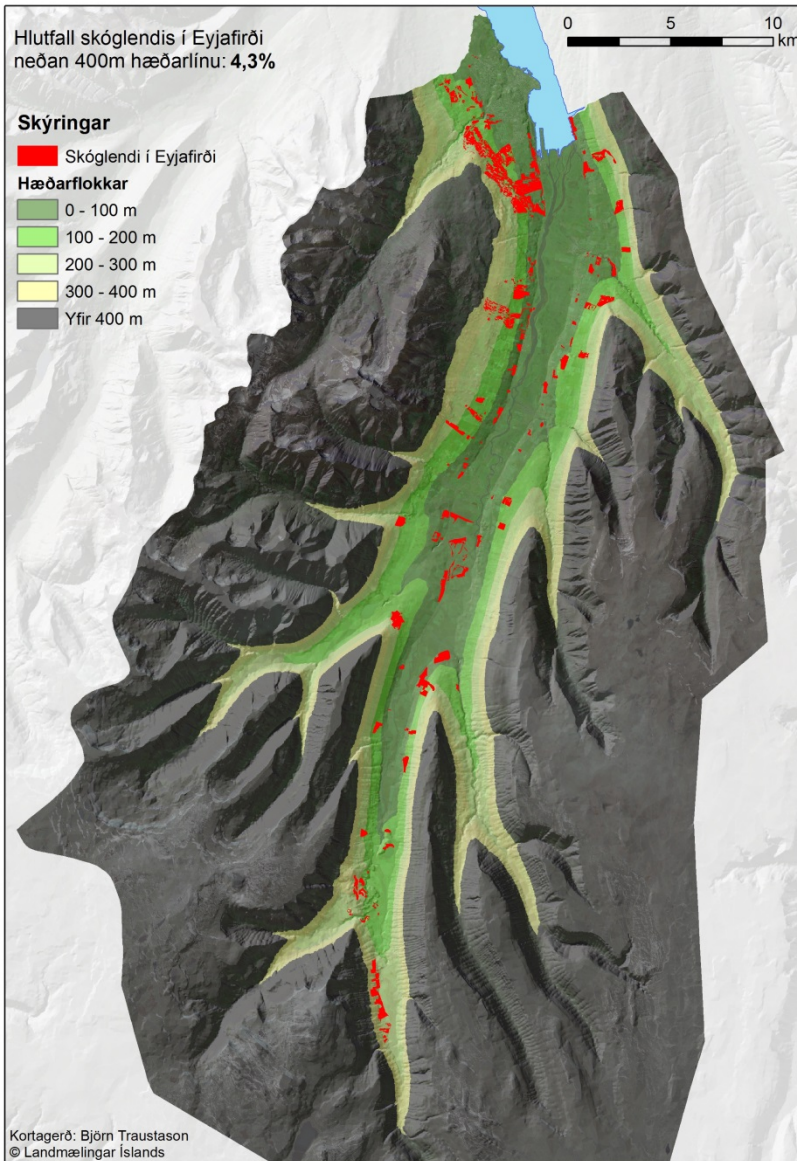

Skýringar

Skóglendi í Eyjafirði

Hæðarflokkar

- 0 - 100 m
- 100 - 200 m
- 200 - 300 m
- 300 - 400 m
- Yfir 400 m

Kortagerð: Björn Traustason
© Landmælingar Íslands

Niðurlag

- Landupplýsingagögn eru ríkur þáttur, hvort sem er í rannsóknum, áætlanagerð eða kortlagningum vegna framkvæmda
- Með bættum landupplýsingagögnum skapast nýir möguleikar til að fá betri yfirsýn yfir skógrækt á Íslandi, hvort sem er núverandi stöðu eða mögulega stöðu til framtíðar
- Vefsjá yfir skóga landsins má nálgast á vef Skógræktarinnar
- Fyrir áhugasama þá er hægt að nálgast ýmis landupplýsingagögn yfir ræktaða skóga og náttúrulegt birki á heimasíðu Skógræktarinnar:
<http://www.skogur.is/rannsoknir-og-verkefni/landupplysingar>

Takk fyrir áheyrnina

